

Literarische faculteit tegelijk in de Kerk het ambt van diaken waarnaemt, of dat een Hoogleraar in de Juridische faculteit tegelijk tot ouderling zou benoemd worden.

Dr. H. H. K.

Uit de Pers.

Aan de artikelen die H. H. in de *Geldersche Kerkbode* schrijft, ontleenen we dit over het beoordeelen van hen, die tot het H. Avondmaal worden toegelaten:

Wij beweren natuurlijk niet, dat men toezien moet slechts diegenen op belijdenis des geloofs tot het H. Avondmaal toe te laten, die oprechtheid gelooven, die den Heere vrezen en van harte de goede keuze hebben gedaan. Wij kunnen niet kerkelijk over den staat der herten oordeelen. Ook het oordeelen, zoo in het dagelijks leven, over den staat der menschen voor God, zodat men dat zoo van ieder, naar de indrukken die men ontvangt, weet uit te maken, of hij een kind van God is dan of hij een 'dood en onbekeerd' mensch is, is af te keuren. Dit is ook wel veel voorgekomen in kringen van vrome menschen. Vooringenomenheid of tegeningenomenheid kan in dit stuk, ook zonder dat men 't zoo bedoelt, veel invloed hebben. Om aannemen in den regel wat ons in het gewijl komt. Een absoluut en onfeilbaar oordeel over onzen naaste en den staat zijns harten voor God is ons niet gegeven. Wij mogen zelfs niet beproeven, op zoodanige gave van oordeelen aanspraak te maken, want dan trekken wij iets aan ons, dat alleen God toekomt. De Heere kent ons tegelijk hart, en ieder van ons is geroepen om over zijn eigen staat voor God te oordeelen. Bij het licht des Heeren kan de geloovige aangaande zichzelf tot een onbedriegelijk oordeel over zijn hart en staat komen. Ieder is geroepen, zijne roeping en verkiezing vast te maken. Maar ons wordt niet belast, het voor anderen te doen.

Er zijn door alle tijden heen menschen, die gaarne over den staat van anderen oordeelen. Naar hunne uitspraken zou men zeggen, dat zij er onfeilbaar over weten te oordeelen, wie in hunne omgeving oprechtheid bekeerd is en wie niet. Maar als men nu zulke snapachtige beoordeelingen eens onverwachts flink op den man af vraagt: zijt gij bekeerd? — dan zal men het bij velen zoo bevinden, dat zij zeggen: ja, zijt ge, dat is een stuk, om dat van zichzelf te mogen gelooven; in één woord, dat blijkt, dat ge van hun eigen staat nog niet zoo bijzonder helder verzekerd zijt. Nu is dit laatste volstrekt niet kwalijk te nemen, want dat is ook bij vele oprechte Godvreezenden het geval. Maar dit is wel vreemd, dat zulke beoordeelingen niet bekwaam zijn om te doen, wat de Heere ons belast, namelijk onze eigen roeping en verkiezing vast te maken en onszelf te onderzoeken en te beproeven of wij in het geloof zijn, of Christus Jezus in ons is — terwijl zij wel bekwaam meenen te zijn, om te doen wat de Heere ons niet belast, namelijk over anderen te oordeelen.

Dit zij opgemerkt tegen het ontschuldig gekakel dat sommigen hebben over den staat van hunne naasten. Maar hier moet iets bij gezegd worden. Men kan soms ook wel verstandige en bezadigde Godvruchtigen, die ganschelijk geen schreeuwers zijn, en wier luist het volstrekt niet is hunne naasten te veroordeelen, een gedachte hooren uitroepen, waar het pa kan geven, over hunnen naaste, dien re van nabij kennen. Ze zullen soms zeggen: 'men bespeurt bij hem ganschelijk geen zieleuitgangen tot den Heere; er is geene ontdekkende; de ware behoefte blijkt bij hem niet; zijne dagelijkse gangen zijn niet in de vrees des Heeren; ik heb hem lang gekend, maar heb geen gunstigen indruk van zijn geestelijke toestand; ik geloof niet, dat zijn hart recht voor God is'. Of aan de andere zijde kunnen ze soms zeggen: 'daar zijn klare blijken van het werk des Geestes; er is geen twijfel aan, of het werk der genade is daar aanwezig'.

Als we zoo iets hooren, moeten we daar dan met een groote bijl. op inhaken, en zeggen: 'het komt u niet toe, over anderen te oordeelen?' Volstrekt niet. Verre zij het. Verstandige, wel onderwezen, bezadigde en bezielde Godvruchtigen, gevoeld in de Schriften en in de gangen des geestelijken levens, ontvangen indrukken van hunne naasten, die in de meeste gevallen juist zullen zijn. Immers, het geestelijk leven heeft zijne openbaringen naar het woord. En wie zal het weg redeneeren, dat ook onder de tot de H. Sacramenten toegelaten leden eener Kerk onderscheid is; dat sommigen werkelijk eenen reuk van Christus geven, maar anderen bij degenen die hen van nabij kennen, den indruk verwekken, dat de vrees des Heeren niet een leidend beginsel in hun hart en leven is? Men spreekt toch immers ook in de behandeling der zielen, bij huisbezoek en krankenziekten, de menschen toe, naardien men hun geestelijke toestand beïnvloeden kan uit hetgeen zij openbaren en uit hetgeen zij niet openbaren?

De Heere kan ons immers ook aangaande den staat van onse Godvreezende betrekkingen, die nog bij ons leven of van ons heengegaan zijn, een voor ons volkomen genoege zekerheid geven, zoodat er bij ons geen twijfel behoef te zijn aangaande hunne zaligheid?

Men mag dus wel voorzichtig zijn, en niet, omdat God de Heere alleen een absoluut onfeilbaar oordeel heeft over den staat onzer naasten, het oordeel der liefde en de voor hen genoegeame zekerheid ontkennen, die de teedere Godvruchtigen kunnen hebben aangaande hunne naasten. Alleen maar — dit wordt in 't oog gehouden, dat door alle tijden heen sommigen voor treffelijk bekeerde menschen gehouden zijn, met wie het toch zeer kwalijk is afgeloopen, en dat er daarentegen ook geweest zijn, tegen wier staat en toestand men niet zoo hoog opzag, maar die ingegaan zijn in den vrede.

Nu kunnen wij in het kerkelijk leven, bij toelating of niet toelating tot de H. Sacramenten, niet tot maatstaf nemen onze persoonlijke indrukken aangaande de personen. Die indrukken kunnen wel maken, dat we sommigen met vrees toelaten en anderen met blijdschap.

Dit heeft zijn recht. Dat is niet weg te redeneeren. Maar de maatstaf der beoordeeling, dien God in onse hand gesteld heeft, is de belijdenis en de wandel. Zelfs een Filippus heeft den kamerling niet gedoopt op de aangename indrukken, die hij ongewijfeld in het gesprek met hem ontvangen had, maar op de belijdenis, die hij afgelegde, toen Filippus tot hem gezegd had: indien gij van gansch harte gelooft, zoo is het geoorloofd. Zoo zal ieder dan ook licht verstaan, dat wij, aandringend dat de belijdenis des geloofs de uiting van de vrees des Heeren behoort te zijn, daarmede niet bedoelen dat wij dit nu kunnen uitspreken, of dat zoo is persoonlijk bij degenen die belijdenis doen, maar zij hebben het met ernst een tegelijk voor te houden, opdat een ieder zichzelf beproeve, en alsoo komt tot de belijdenis des geloofs, en tie van het brood en drinke van den drinkbeker.

Dr. A. K.

Officiële Berichten.

L. S.

Aangezien de Geref. kerk te Steenwijk A en de Geref. kerk te Steenwijk B tot ineenmelting gekomen zijn, verzoekt de kerkeraad van de vereenigde kerk, dat voortaan stukken, voor hem bestemd, gericht worden aan den kerkeraad van de Geref. kerk te Steenwijk, waarbij zij geadresseerd kunnen worden aan een der ondergeteekenden.

Dr. J. HANJA.

Dr. J. BOSCH.

Steenwijk, 6 April 1914.

Classis Breukelen.

De kerkeraad der Geref. kerk van Loenen geeft bij dezen den kerken der classis kennis, dat de gewone vergadering D.V. zal gehouden worden Donderdag 14 Mei, ten 9½ ure, te Breukelen.

Punten voor het agendum s.v.p. vóór 26 April bij Ds. R. v. d. Kamp te Breukelen.

Namens den kerkeraad der Geref. kerk van Loenen:

Ds. R. v. d. KAMP, *consulent.*

Breukelen, 7 April 1914.

Classis Alkmaar.

De kerken in de classis Alkmaar worden opgeroepen ter vergadering te Alkmaar op Woensdag 6 Mei a.s.

Punten voor het agendum in te zenden bij Ds. C. Stadij.

Namens de roepende kerk:

A. J. KWANTES, *praeses.*

P. KWANTES FEN, *scriba.*

Kolhorn, April 1914.

Verslag van de Vergadering der Geref. Kerken in de Classis Tiel, op 4 Febr. 1914 in de consistorie der Geref. Kerk te Zalt-Bommel.

1. Namens de Kerk van Herwijnen opent Ds. v. d. Bosch, *consulent*, de vergadering met het laten zingen van Ps. 84 : 3, het lezen van Ps. 121 : 1 en gebed. Vervolgens wordt op deze eerste classische vergadering in het nieuwe jaar aan de broeders voor al hun ambtelijk arbeid de rijkste zegen des Heeren toegewenst.

2. Op verzoek ziet Ds. Boersma de credentiebrieven na, welke in orde worden bevonden. Alle kerken zijn vertegenwoordigd. De Diakenen ontvangen keursten.

3. Het moderamen wordt aldus geconstitueerd: Ds. Diemer, *praeses*; Ds. Geerling, *Assessor*; Ds. v. d. Bosch als naar gewoonte *scriba*.

4. De lezing der notulen vindt plaats. In orde bevonden en onder dankzegging gearresteerd.

5. Ingekomen stukken:

a. »Doop en Belijdenis«. Open brief aan de Generale Synode van Geref. kerken te 't-Gravenhage van A. Sijter Jr. Voor kennisgeving aangenomen;

b. Een schrijven van den Uitgever der *Geldersche Kerkbode*, den heer A. Meijer, die op het voorstel van de classis Tiel, n.l. de *Geldersche Kerkbode* op nader omschreven voorwaarden tot officieel orgaan der classis Tiel te maken, ingaat.

6. Instructies:

a. Acte van losmaking voor Ds. Boersma, op voorstel van Geldermalsen, aan de orde gesteld en geteekend;

b. Als *Consulent* van Geldermalsen, in overleg met genoemde kerk, Ds. v. d. Bosch aangewezen. In verband hiermede wordt tegelijk Ds. Boersma, *consulent* van Hoenza-Driel, vervangen met goedvinden van de betrokken kerk door Ds. Geerling;

c. Het voorstel van Culemborg om ook des Maandags de Classis. Vergad. te doen houden, in plaats van steeds op Woensdag, toegelicht en verworpen;

d. Vuren en Rossum vragen elk 2 preekbeurten. Aldus geregeld: voor Rossum, Ds. Geerling en Ds. v. d. Bosch; en voor Vuren, Dr. Keizer en Ds. Diemer.

7. Rapporten:

a. De kerkvisitatie wordt geregeld. Ds. v. Velzen en Geerling zullen bezoeken de kerken van Tiel, Geldermalsen, Culemborg, Herwijnen, Vuren, Hoenza-Driel en Rossum. Dr. Keizer en Ds. Diemer zullen de overige kerken voor hun rekening nemen, n.l. Aalst, Gameren, Poederloijen, Well, Zalt-Bommel en Zuulchem. Op de Aug.-classis D. V. zullen de Brs. verslag van hun verrichten arbeid uitbrengen;

b. Zendingrapport gedaan door Ds. v. d. Bosch en Boersma, resp. een en prim. deputaat. Het rapport van den Sec. handelt, behalve over Bestuursverkiezing, voornamelijk over de financiën der Zending en dat van den Primus over het gevraagd en op zekere voorwaarden gegeven eervol ontslag aan Ds. Ingewenen, Miss. Dien, des Woeds te Poerworeld, met verlof in Nederland;

c. De evangelisatie-arbeid der kerk van Geldermalsen te Buren komt in bespreking. Van veel zegen mag worden getuigd. Aan Geldermalsen wordt daarom geadviseerd, dien daar aanvankelijk bekoonden arbeid niet op te heffen, en ook niet te onderbreken, gelijk het plan scheen te zijn in verband met het vertrek van Ds. Boersma, die de ziel was van het werk, maar ook in haar vacature voort te gaan op den ingeslagen weg, door sprekers in Buren te doen optreden, en desnoods daarvoor financiële steun te zoeken uit de Classicale Kas.

8. Benoeming Deputaatschappen:

a. Voor de Zending, Ds. v. d. Bosch, primus; Ds. Diemer, secundus;

b. Ad examina, Alle Predikanten der Classis. Voor saamroeping, eventueel, zal zorgen Ds. v. d. Bosch als *scriba*;

c. Voor de kerkvisitatie, Alle Dienaren des Woords in de Classis;

d. Kas Ex bonis publicis, Ds. Diemer;

e. Voor het nazien van het Archief, Ds. Geerling;

f. Voorts blijven alle deputaatschappen geregeld zoals ze reeds waren.

9. De kerk van Rossum brengt ter sprake de poging van een zekeren Br. R. uit de Classis Arnhem, die binnen de Classis Tiel gaarne op examen zou worden toegelaten voor het aldaar houden van oefeningen. Besloten wordt, waar verschil van gevoelen aan den dag komt over de bevoegdheid der Classis in deze, eerst eens kerkrechtelijk advies in te winnen en dan dien overeenkomstig te handelen.

10. De rondvraag naar Art. 41 D. K. O. komt aan de orde, doch levert niets bijzonders op.

11. Een commissie wordt benoemd, bestaande uit de Brs. v. d. Weert en Flier, tot het nazien der boeken van den Deputaat voor de Theol. School en de Vr. Univ. en van den classicaal Quaeator. Alles in de beste orde bevonden.

12. Nadat als roepende Kerk voor de Mei-classis n.l. 13 Mei a.s. D. V. is aangewezen de Kerk van Hoenza-Driel; een hartelijk afscheidswoord door Ds. Boersma bij zijn heengaan uit de classis Tiel is gesproken, dat even hartelijk door den praeses wordt beantwoord; de korte notulen worden gelezen en goedgekeurd; eindigt Ds. Diemer de vergadering met dankzegging aan den Heere.

Namens de classis,

J. W. v. d. BOSCH,

Actuarius

Korte mededeelingen van de vergadering der Classis Klundert op 11 Febr. 1914.

De vergadering wordt op de gewone wijze geopend door den praeses, Ds. van Dam. Z.E.W. wenscht o.a. de kerk van Fijnaart geluk met het slagen van het beroepingswerk.

De credentien, door de afgev. van Breda onderzocht, zijn in orde bevonden en alle kerken wettig vertegenwoordigd door de primi-afgevaardigden.

In het Moderamen hebben als scriba Ds. Ruys en als assessor Ds. Goris zitting.

De notulen der vorige vergadering worden gelezen, goedgekeurd en geteekend.

Drie kerken, die vacatuurdienst vragen, ontvangen elk 2 Zondagen dienst.

Ingekomen stukken worden behandeld, o.a. een verzoek der Zendingdeputaten van Zeeland om samenwerking, dat in aansluiting aan het besluit van een vroegere vergadering niet kan ingewilligd worden, daar de omstandigheden niet zijn gewijzigd.

Een vraag om vervroegde Classisvergadering in dit voorjaar, voor een peremptoir examen, wordt na ampele bespreking in zóóverre ingewilligd, dat die vergadering op 29 April zal gehouden worden.

De Synodale kerk bericht, dat de a.s. Partic. Synode D. V. zal gehouden worden op 10 Juni e.k. te Breda.

Rapporten: de kas voor hulpbeh. kerken heeft voor de a.s. drie maanden nog slechts f.30.47½ in kas. Van den Evangelisatiearbeid wordt gerapporteerd dat Ds. Both gelukkig weer geheel is hersteld; dat de kerk te Heerlen op 28 Febr. in gebruik kan worden genomen; dat de geldleening voor Heerlen nog maar voor een klein deel is geplaatst, en daarom om hulp gevraagd. Roozendaal heeft ijverige en aanvankelijk geslaagde pogingen voor een bouwfonds gedaan. Weldra hopen de Deputaten een predikant voor Heerlen en Zuid-Limburg te krijgen.

Veel dus, dat bemoeit, tot bidden opwekt, tot overvaardigheid dringt. Op 2 kerken na, heeft geheel de Classis voor Heerlen gecollecteerd.

Het jaarrapport van den Quaeator, dat van verhoogde overvaardigheid spreekt, wordt met dank voor zijn arbeid aanvaard.

Voor tusschentijdsche approbatie en losmaking worden aangewezen de kerken Zevenbergen en Klundert.

Bij de rondvraag naar art. 41 D. K. O. wordt aan Moerdijk de gewone steun toegekend.

Besloten wordt met aller instemming aan een broeder een getuigenis te geven, zooda voor een onderzoek overeenkomstig art. 8 D. K. O. wordt gevorderd.

Een voorstel van Zevenbergen over het optreden van nog niet geprovoonde studenten, wordt aan de kerken medegegeven tot een volgende vergadering.

Nadat nog enkele particuliere vragen zijn beantwoord, en mededeelingen over een tekort voor den arbeid in Rijn Pruisen gedaan en over den stand der zaken naar art. D. K. O. zijn gevraagd en gegeven, wordt als roepende kerk voor de e.k. vergadering, te Breda te houden, aangewezen de kerk van Willenstad.

Toepassing van art. 43 is niet noodig gebleken. De korte notulen worden gelezen.

Na dankgebed, waarin de assessor voorgaat, sluit de Praeses de vergadering.

Namens de Classis

L. G. GORIS,

Assessor.

Buitenland.

Duitsland. Iets nieuws op kerkelijk gebied.

Iets geheel nieuws op kerkelijk gebied wordt sedert eenigen tijd in onderscheidene groote steden van Duitsland ingevoerd. In December van het voorgaande jaar organiseerde de Consistoriaal Superintendent Dr. Koltzsch te Dresden een middernachtsgodsdiensttoefening, bepaald met het oog op personen, die in hotels werkzaam zijn, daar deze overal geen gelegenheid hebben ter kerk te komen. De proefnemings gelukte; aan de nachtelijke godsdiensttoefening namen ook vele andere geloovigen deel, die overal geen tijd konden vinden om de kerk te bezoeken. Immiddels zijn zulke godsdiensttoefeningen ook in andere groote steden georganiseerd, eveneens met goed gevolg. Aan zulke middernachtsgodsdiensttoefeningen wil men ook het vieren van des Heeren Avondmaal verbinden.

Spanje. Strijd voor vrijheid van conscientie.

Eene merkwaardige vergadering van niet-Roomschen in Spanje werd dezen dagen in den schouwburg Lo Rot Schat te Madrid gehouden. Zij was uitgesproken om te komen tot een verzoek aan de regering, opdat deze voortaan zou rekenen met de religieuze overtuiging der staatsburgers, en om de staatschool neutraal te maken. De vergadering was druk bezocht en er heerste een onbeschrijflijke geestdrift.

Maar het was een uiterst gemengd gezelschap. Namens de Spaansche Protestanten sprak de heer Oviedo, voor de buitenlanders voerde de predikant G. Fliedner het woord, ook trad een Spaansche Jood op het spreekgebede; ja zelfs Spaansche voorstanders der republiek en van het socialisme lieten zich hooren. Allen waren het daarover eens, dat er in Spanje vrijheid van conscientie moet heerschen.

Eene dergelijke vergadering voor vrijheid van godsdiensttoefening werd te Madrid gehouden, waarin bij het einde de leiders gemachtigd werden in de pers te verklaren, dat de meerderheid der bevolking er naar streeft, dat Spanje in de rij der moderne Staten treden zal door onbeperkte gewetensvrijheid te schenken en door den Staat neutraal te doen zijn. Wij kunnen ons voorstellen, dat de Protestanten in Spanje, na al de moeilijkheden die hun in den weg geleid werden, verlangen dat zij ongehinderd godsdiensttoefeningen kunnen houden, en ook dat zij begrepen dat zij de vrijheid genieten om hunne leer te propageeren; maar dat zij zich daarbij coöleren met revolutionaire elementen, is te betreuren. Wanneer de revolutionairen in Spanje zegenen, zullen de Protestanten dezelfde ervaring opdoen die men in Portugal opdeed.

Daar werd, toen de republiek geproclameerd was, niet alleen de Roomsche Kerk gekneveld, maar ook de Protestansche Kerken ondervonden het drukkende juk van den Staat.

De minister-president Romanones is door een Duitsch dagbladcorrespondent geïnterviewd, waarbij hij zich volgenderwijze over de hervormingen die hij op kerkelijk terrein wil invoeren, uitsprak: »Ik wil de uitgaven voor den dienst der kerken beperken, of liever, ze zullen beter verdeeld worden. De tractementen van bisschoppen en domineeren zijn ongeveer gelijk aan die van ministers. Deze moeten verminderd, daarentegen zal de bezoldiging van de lagere geestelijkheid verhoogd worden. Is het niet schandelijk, dat het tractement van een pastoor nog altijd als in de middeleeuwen, toen het leven zoo goedkoop was, 600 peseta bedraagt, minder dan het loon van den geringsten arbeider? Ook het vraagstuk der geestelijke broedersschappen moest definitief opgelost worden. De verdere uitbreiding van de genootschappen mag onder geen voorwaarde geduld worden, en hunne leden moeten zich aan

de Staatswet die voor allen geldt, onderwerpen. De door mij ontworpen wet op de vereenigingen zal kort na de wederopening der Cortes ingediend worden, en ik verwacht dat zij met vlag en wimpel er door gaat. Het is ook mijn vast voornemen, gewetensvrijheid in volten omvang in te voeren en vast te stellen. Artikel 11 der constitutie, waarin van gewetensvrijheid gesproken wordt, mag niet meer voor een dubbelzinnige uitlegging vatbaar zijn. Zij die deel uitmaken van het leger, zullen, wanneer zij niet Roomsche zijn, niet meer, gelijk tot hertoe het geval was, gedwongen worden aan Roomsche ceremonieele diensten deel te nemen. Ook ben ik van plan een decreet uit te vaardigen, waarbij bepaald wordt, dat kinderen op lagere staatscholen, die niet tot de Roomsche kerk behooren, of wier ouders of voogden het verlangen, van de deelneming aan het Roomsche godsdienstonderwijs vrijgesteld worden».

Opmerkelijk is het, dat de Spaansche premier alleen bedacht is op beperking van de Roomsche geestelijke genootschappen. Het blijkt, dat hij alleen die vereenigingen voor gevaarlijk voor den Staat houdt; aan beperking der vrijheid van socialistische of anarchistische genootschappen schijnt hij niet te denken. Het is in Spanje als in Frankrijk, waar al die liberalisten de leus aanheffen: »het clericalisme, dat is de vijand», zonder te bedenken dat de ware vrijheid ook in den Staat kan worden genoten, als men het zachte juk van Christus aanneemt.

GEMENGD NIEUWS.

Slechts één collecte in het jaar. In het canton Neuchâtel van Zwitserland bestaat een Vrije Kerk. Om in de kosten voor den eredienst te voorzien, wordt daarin op één Zondag in het jaar een collecte gehouden. Door deze inzameling worden alle benodigde middelen opgebracht. Wanneer men hier of daar voor een tekort komt te staan, dan wordt een tweede collecte gehouden. Dat mag zeker een ideale toestand heeten.

President Yuan Tsai over het Christendom. De voorzitter van de Edinburger Wereld-conferentie voor de Zending, Dr. John, Mott heeft een reis door China gedaan, waarbij hij conferentie hield met studenten, die in grooten getale zich rondom zijn spreekgestoelte vergaderden. De president der Chinese republiek Yuan Tsai Kai ontbood Dr. Mott bij zich, om te weten wat hij aan de jongelieden van China verkondigde. Dr. Mott zelde hem dat het er hem om te doen was, Christus als den Zaligmaker der wereld aan te prijzen. Drie kwartier sprak de president met Dr. Mott en bij het einde der audientie zei hij: »U moet in China blijven en niet alleen in de groote steden, maar ook in de kleinere plaatsen uwe hoedschap brengen, want alle jonge mannen van China moeten haar hooren. De leerlingen van onzen wijzen Confucius brengen ons wel de waarheid, maar wij hebben de kracht niet daarnaar te leven. Deze kracht komt alleen van Christus, daarom moeten wij Hem leeren kennen».

Of voor deze uitspraak of daarna de officiële afkondiging heeft plaats gehad dat het Confucianisme de godsdienst van den Chineesch Staat zou zijn, weten wij niet.

Een veldtocht tegen de Kerk. De voorzitter van den »Bond van proletarische vrijdenkers», Bernard Menke, had in het orgaan van zijn vereeniging *De Alkist* tegen het einde van Februari een grooten veldtocht tegen de Kerk aangekondigd. Hij zelf sprak den 2sten Februari te Stuttgart voor een vergadering, die saamgroepe was om de aldaar wonende proletariaten aan te zetten de landskerk te verlaten. Niettegenstaande deze vergadering op vele plaatsen aangekondigd was, werd zij slechts door 150 personen, waaronder 60 vrienden der kerk, bijgewoond. Wat de voorzitter van den Bond in een rede van 1½ uur in het midden bracht, was een eindeloos sonderregister van de kerk, geïllustreerd door tal van anecdoten. Jong-Duitschland voor Padvindereenigheden werden veroordeeld als aankwekers van moordlust. Ook sprak hij van den bloedroet van den Russischen Caar. Hij gewaagde ook van den apostel Paulus als van een »gansch onbeschaafden en onontwikkelde vischersknecht» van het Nieuwe Testament, van den oudsten, vergaen kerkelijken rommel met welken geen ontwikkeld arbeider van den tegenwoordigen tijd iets meer wist aan te vangen, enz.

Dergelijke bestrijders heeft de Kerk zeker niet te vreesen.

In De Hope lezen wij: »In Chicago heeft men de proef genomen met het adverteeren der Zondagsdiensten. Het heeft in zes weken 100 dollars gekost, en men berekent dat als een gevolg, een half miljoen menschen hun kennis met de kerken hebben hernieuwd. Op den vorigen Zondag, zegt men, dat zoo ongeveer de helft van Chicago's inwoners de kerken bezochten».

Britsch en Buitendlandsch Bijbelgenootschap. Volgens het zoeven verschenen 109de verslag van het Britsch en Buitendlandsch Bijbelgenootschap is de Bijbel tegenwoordig in 450 verschillende talen over de wereld verspreid. In 1913 zijn negen vertalingen in nieuwe talen verschenen. De geheele Bijbel is tegenwoordig in 111 talen vertaald; het Nieuwe Testament is in 108 talen te verkrijgen, en in 231 talen is minstens één boek van het Nieuwe Testament gedrukt.

WINCKEL.

Wat menscheitong, wat eng'lentaal Kan zulk een volle zegepraal Ooit naar waardij bezigen? Maar eeuwig dank en eer en lof Zij Christus, hier geroemd in 't stof Als in der hemelen kringen, Geev' elk den Overwinnaar eer: Hij velt de macht des doods ter neer.

Halleluja! Het is volbracht. Gij deelt, o Heer, voor ons geslacht Een bron van heil ontsprieng. De zwarte nacht des doods verdween, De blijde dagmad verscheen. Nu laat ons vroolijk zingen, De Heer ontnemt aan 't graf zijn buit, En treed als Overwinnaar uit.

De Heer is waarlijk opgestaan! Heft weer dat oude feestlied aan: Hij schenkt ons 't eeuwig leven. Wat leed of smart ons hier nog wacht, Voor wie geloof, is ook de nacht Des doods met licht doorweven. Looft Hem die ons dat heil bereidt, Hem hiefde en dank in eeuwigheid!

De Heer is waarlijk opgestaan! Heft weer dat oude feestlied aan: Hij schenkt ons 't eeuwig leven. Wat leed of smart ons hier nog wacht, Voor wie geloof, is ook de nacht Des doods met licht doorweven. Looft Hem die ons dat heil bereidt, Hem hiefde en dank in eeuwigheid!

De Heer is waarlijk opgestaan! Heft weer dat oude feestlied aan: Hij schenkt ons 't eeuwig leven. Wat leed of smart ons hier nog wacht, Voor wie geloof, is ook de nacht Des doods met licht doorweven. Looft Hem die ons dat heil bereidt, Hem hiefde en dank in eeuwigheid!

De Heer is waarlijk opgestaan! Heft weer dat oude feestlied aan: Hij schenkt ons 't eeuwig leven. Wat leed of smart ons hier nog wacht, Voor wie geloof, is ook de nacht Des doods met licht doorweven. Looft Hem die ons dat heil bereidt, Hem hiefde en dank in eeuwigheid!

De Heer is waarlijk opgestaan! Heft weer dat oude feestlied aan: Hij schenkt ons 't eeuwig leven. Wat leed of smart ons hier nog wacht, Voor wie geloof, is ook de nacht Des doods met licht doorweven. Looft Hem die ons dat heil bereidt, Hem hiefde en dank in eeuwigheid!

De Heer is waarlijk opgestaan! Heft weer dat oude feestlied aan: Hij schenkt ons 't eeuwig leven. Wat leed of smart ons hier nog wacht, Voor wie geloof, is ook de nacht Des doods met licht doorweven. Looft Hem die ons dat heil bereidt, Hem hiefde en dank in eeuwigheid!

De Heer is waarlijk opgestaan! Heft weer dat oude feestlied aan: Hij schenkt ons 't eeuwig leven. Wat leed of smart ons hier nog wacht, Voor wie geloof, is ook de nacht Des doods met licht doorweven. Looft Hem die ons dat heil bereidt, Hem hiefde en dank in eeuwigheid!

De Heer is waarlijk opgestaan! Heft weer dat oude feestlied aan: Hij schenkt ons 't eeuwig leven. Wat leed of smart ons hier nog wacht, Voor wie geloof, is ook de nacht Des doods met licht doorweven. Looft Hem die ons dat heil bereidt, Hem hiefde en dank in eeuwigheid!

De Heer is waarlijk opgestaan! Heft weer dat oude feestlied aan: Hij schenkt ons 't eeuwig leven. Wat leed of smart ons hier nog wacht, Voor wie geloof, is ook de nacht Des doods met licht doorweven. Looft Hem die ons dat heil bereidt, Hem hiefde en dank in eeuwigheid!

De Heer is waarlijk opgestaan! Heft weer dat oude feestlied aan: Hij schenkt ons 't eeuwig leven. Wat leed of smart ons hier nog wacht, Voor wie geloof, is ook de nacht Des doods met licht doorweven. Looft Hem die ons dat heil bereidt, Hem hiefde en dank in eeuwigheid!

De Heer is waarlijk opgestaan! Heft weer dat oude feestlied aan: Hij schenkt ons 't eeuwig leven. Wat leed of smart ons hier nog wacht, Voor wie geloof, is ook de nacht Des doods met licht doorweven. Looft Hem die ons dat heil bereidt, Hem hiefde en dank in eeuwigheid!

De Heer is waarlijk opgestaan! Heft weer dat oude feestlied aan: Hij schenkt ons 't eeuwig leven. Wat leed of smart ons hier nog wacht, Voor wie geloof, is ook de nacht Des doods met licht doorweven. Looft Hem die ons dat heil bereidt, Hem hiefde en dank in eeuwigheid!

De Heer is waarlijk opgestaan! Heft weer dat oude feestlied aan: Hij schenkt ons 't eeuwig leven. Wat leed of smart ons hier nog wacht, Voor wie geloof, is ook de nacht Des doods met licht doorweven. Looft Hem die ons dat heil bereidt, Hem hiefde en dank in eeuwigheid!

De Heer is waarlijk opgestaan! Heft weer dat oude feestlied aan: Hij schenkt ons 't eeuwig leven. Wat leed of smart ons hier nog wacht, Voor wie geloof, is ook de nacht Des doods met licht doorweven. Looft Hem die ons dat heil bereidt, Hem hiefde en dank in eeuwigheid!

De Heer is waarlijk opgestaan! Heft weer dat oude feestlied aan: Hij schenkt ons 't eeuwig leven. Wat leed of smart ons hier nog wacht, Voor wie geloof, is ook de nacht Des doods met licht doorweven. Looft Hem die ons dat heil bereidt, Hem hiefde en dank in eeuwigheid!

De Heer is waarlijk opgestaan! Heft weer dat oude feestlied aan: Hij schenkt ons 't eeuwig leven. Wat leed of smart ons hier nog wacht, Voor wie geloof, is ook de nacht Des doods met licht doorweven. Looft Hem die ons dat heil bereidt, Hem hiefde en dank in eeuwigheid!

De Heer is waarlijk opgestaan! Heft weer dat oude feestlied aan: Hij schenkt ons 't eeuwig leven. Wat leed of smart ons hier nog wacht, Voor wie geloof, is